

Forslag

til

Lov om statstilskud til private studenterkursus.

Fremsat den 2. februar 1961 af *undervisningsministeren*.

§ 1. Private studenterkursus oppebærer statstilskud såfremt:

a) Der er tillagt kursus statsanerkendelse i henhold til reglerne i nærværende lovs § 2.

b) Det gennemsnitlige elevtal beregnet over en periode på de tre sidste kursusår ikke har været mindre end 8 pr. hold.

c) Kursus følger de til enhver tid gældende regler for aflønning af statsskolernes lærere.

d) Rektor og lærere er medlemmer af vedkommende pensionskasse, for så vidt de opfylder betingelserne herfor.

e) Kursus i tilfælde af sygdom blandt lærerpersonalet følger de regler, der gælder for statsskolernes lærere.

§ 2. Statsanerkendelse af et kursus tilstås for indtil 3 år ad gangen af undervisningsministeren, som regel først når vedkommende kursus har dimitteret mindst 1 hold. Anerkendelsen forudsætter i øvrigt, at kursus har en tilfredsstillende læseplan, tilfredsstillende lokaler, samlinger og undervisningsmateriel, at rektor og lærere har en fyldestgørende uddannelse (jfr. lov nr. 165 om gymnasieskolen af 7. juni 1958 §§ 16 og 17), at kursus underkaster sig pædagogisk tilsyn fra statens side, at kursus viser tilstrækkeligt ansvar med hensyn til indstilling af dimittender, og at der efter undervisningsministerens skøn er trang til et sådant kursus.

§ 3. Til driften af de private studenterkursus yder staten et tilskud på 90 pct.

44 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag).

af kursernes udgifter til lærerlønninger samt et tilskud på 90 pct. af statsskolernes brutto-udgift pr. skematime, bortset fra udgiften til lærerlønninger.

Stk. 2. I beregningen af statsskolernes bruttoudgift pr. time indgår ikke udgiften til forrentning og afskrivning samt udgifter og indtægter ved statens kostafdelinger.

Stk. 3. For år, i hvilke kursus har mindre end gennemsnitlig 14 elever pr. klasse, ned sættes tilskuddet efter forholdet mellem gennemsnitselevtallet og dette elevtal.

Stk. 4. Det samlede tilskud til et kursus, der ikke er en selvejende institution, må over en 3-årig periode ikke overstige netto-udgiften ved driften af vedkommende kursus.

§ 4. Opføres der af en organisation, forening eller stedlig kreds en bygning til brug for et privat tilskudsberettiget studenterkursus, kan der som hjælp til opførelsen ydes et lån af statskassen til et beløb af indtil halvdelen af opførelsesværdien, når følgende betingelser er opfyldt:

a) Kursus skal være en selvejende institution.

b) Den pågældende organisation, forening eller kreds skal selv have skaffet et beløb svarende til mindst $\frac{1}{6}$ af opførelsesværdien. Dette beløb kan under særlige omstændigheder tillades sikret ved pant i ejendommen efter statslånet.

Stk. 2. Er beløbet fremskaffet ved lån, skal rentefod og afbetalingsvilkår godkendes af undervisningsministeren.

c) Planer og tegninger skal være godkendt af undervisningsministeren.

Stk. 3. For statslånet, der er afdragsfrit, men forrentes med 4 pct. p. a., gives der staten oprykkende panteret i bygninger med grund og tilbehør næst efter et lån, der ikke må overstige $\frac{1}{3}$ af ejendommens værdi.

Stk. 4. Lånet er fra statens side uopsigeligt, så længe lånevilkårene nøje overholdes, og bygningen anvendes til det oprindelige formål.

Stk. 5. På lignende vilkår kan der ydes lån til køb af bygninger til brug for disse kursus. Statslånet fastsættes i forhold til købesummen, der skal godkendes af undervisningsministeren.

§ 5. Efter samme regler, som i § 4 angivet, kan der ydes statslån til et i denne lov omhandlet kursus, når nybygninger, større ombygninger eller forbedringer og større anskaffelser af inventar eller undervisningsmateriel er nødvendige for at bringe kursus i tidssvarende stand. Der kan i så fald i statslån ydes indtil 75 pct. af udgiften ved foretagelsen af de pågældende foranstaltninger. Det samlede statslån kan dog højst andrage 50 pct. af kursus' samlede værdi, fastsat efter en fornyet vurdering.

§ 6. Når et af de bestående kursus opdannes til en selvejende institution, kan der, når kursus' forhold skønnes at tale derfor, efter samme regler som i § 4 angivet, ydes statslån til gennemførelse heraf.

§ 7. I tilfælde af salg af et kursus, til hvilket der ydes tilskud efter denne lov, er det en betingelse for fortsat ydelse af tilskud, at salgsvilkårene er godkendt af undervisningsministeren efter forhandling med finansministeren.

Stk. 2. Ved fastsættelse af kursus' salgsværdi kan statstilskuddet ikke medregnes.

§ 8. Nærværende lov gælder ikke for Færøerne og Grønland. Ved kgl. anordning kan loven bringes til anvendelse på Færøerne med de af forholdenes forskellighed følgende ændringer.

§ 9. Undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte de nærmere regler til gennemførelse af denne lov.

§ 10. Bestemmelserne i denne lov, der træder i stedet for lov nr. 273 af 24. maj 1948 om statstilskud til private statsanerkendte studenterkursus, får virkning fra 1. april 1960 at regnes.

Bemærkninger til lovforslaget.

Den i lov nr. 273 af 24. maj 1948 om statstilskud til private statsanerkendte studentereksamenkursus (i det flg. benævnt loven) nævnte tilskudsordning kan karakteriseres som en kombination af tilskud efter regnskabsaflæggelse og en ordning med tilskud i forhold til den offentlige skoles udgifter, uden at der af reglerne kan udledes noget klart princip med hensyn til tilskuddets størrelse. Ordningen har frembudt følgende administrative vanskeligheder: Det er nødvendigt kritisk at gennemgå regnskaberne for hvert enkelt kursus, hvortil kommer, at lærerlønningerne må kontrolleres, og ancienniteter fastsættes. Endvidere medfører reglerne om tilskuddets størrelse komplicerede beregninger, hvis foretagelse synes mindre væsentlig, under hensyn til at fordelingen af det i lovens § 4 stk. 4, nævnte rådighedsbeløb ved tillægsbevillingsloven for finansåret 1952-53 (jfr. Rigsdagstidende overordentlig samling 1953, spalte 287 til

288) er fastsat således, at der af restnettounderskuddet ved et kursus ydes dette et yderligere tilskud på $\frac{25}{26}$ heraf, i stedet for en andel af et rådighedsbeløb.

Den administrative u hensigtsmæssighed er blevet yderligere forøget på grund af den voldsomme stigning i kursernes elevtal, ligesom tilskudsordningen er utilstrækkelig, fordi kurserne har et konstant udækket nettounderskud på $\frac{1}{26}$ af dette.

Til beregning af det i lovens § 4 stk. 1 b nævnte tilskud har hidtil været benyttet det tilskudstal, som blev udregnet i forbindelse med refusionen af udgifterne til driften af den højere almenskole i København, Frederiksberg og Gentofte kommuner, jfr. lovens § 6. Efter at denne tilskudsordning er blevet ændret ved lov nr. 236 af 10. juni 1960, er det omtalte tilskudstal ikke mere tilgængeligt, hvorfor lovens bestemmelser om tilskud alene af denne grund må ændres.

Til § 1.

Da lovens § 1 ikke synes at have tilstrækkeligt indhold til at bestå som selvstændig paragraf, er den i forslaget sammensmeltet med lovens § 2.

Til § 1 a.

Svarer til lovens § 2 a.

Til § 1 b.

Lovens § 2 b udgår, men optages eventuelt i en bekendtgørelse. I øvrigt svarer forslaget § 1 b til lovens § 2 c, dog således at fastsættelsen af tidspunktet udgår og optages i en bekendtgørelse.

Til § 1 c.

Svarer indholdsmæssigt til lovens § 2 d.

Denne bestemmelse er dog ikke til hinder for, at der under hensyn til de for kurserne særlig gældende forhold vil kunne gives regler om et særligt vederlag i forbindelse med opgaveretning og aftenundervisning.

Til § 1 d.

Svarer indholdsmæssigt til lovens § 2 f. Lovens § 2 e udgår, men optages delvis som en integrerende del af forslaget § 2.

Til § 1 e.

Svarer indholdsmæssigt til lovens § 2 g. Lovens § 2 h udgår, under hensyn til, at man ikke inden for de private gymnasieskolelovs lovområde yder fripladstilskud, men i stedet har etableret fripladstilskud gennem finanslovhjælp. Formentlig vil dette princip også blive fulgt for så vidt angår kurserne.

Til § 2.

1. punktum svarer til lovens § 3, første punktum. Sidste punktum indeholder følgende ændringer i forhold til loven:

1) For så vidt angår kravet om fyldestgørende uddannelse for rektorer og lærere har man fundet det rigtigt alene at henvise til reglerne i gymnasieskolelovens §§ 16 og 17.

2) I lovens § 2 c udgår ordene „... og økonomisk kontrol ... samt opfylder de betingelser, som til enhver tid måtte være fastsat af undervisningsministeren med hensyn til regnskabsaflæggelse“ som en følge af de ændrede tilskudsregler. Der er ikke længere foreskrevet almindelig økonomisk kontrol fra statens side, idet man ligesom for en række andre under undervisningsministeriet hørende tilskudsnydende skoleformer, der i vidt omfang er omdannet til selvejende institutioner, finder det tilstrækkeligt, at kontrollen af lønningerne, der danner grundlag for størstedelen af tilskuddet, er ud-

redet i overensstemmelse med de derfor gældende regler.

For så vidt angår kurser, der ikke er selvejende institutioner, jfr. forslaget § 3 stk. 4 vil tilskuds-anvisningen fortsat være betinget af en vis regnskabsmæssig kontrol.

3) Ordene „... på det pågældende sted“ i lovens § 3, sidste punktum in fine udgår, idet det afgørende for oprettelsen af et nyt kursus bør være både det almindelige og det stedlige behov for et kursus. I tilslutning til betingelsen: at kursus underkaster sig pædagogisk tilsyn fra statens side, vil ministeriet senere udstede bekendtgørelse om, at kurserne følger de regler, som til enhver tid måtte være fastsat for statsskolerne med hensyn til skoleråd.

Til § 3 stk. 1.

Der henvises til de indledende bemærkninger om nødvendigheden af et ændret tilskudsprincip. Da det findes naturligt i denne henseende at ligestille private statsanerkendte studenterkursus med private eksamensberettigede gymnasieskoler, er forslaget § 3 stk. 1 indholdsmæssigt i nøje overensstemmelse med § 2 stk. 1 i det samtidig hermed fremsatte forslag om ny tilskudslov til de private gymnasieskoler.

En beregning foretaget på grundlag af private studenterkursus' regnskaber for kursusåret 1958-59, viser, at tilskuddet beregnet efter nugældende tilskudsordning andrager ca. 2,4 mill. kr., medens udgifter til tilskud beregnet efter forslaget tilskudsregler andrager 2,7 mill. kr., således at merudgiften for dette kursusår ville beløbe sig til ca. 300 000 kr.

Til § 3 stk. 3.

Svarer til lovens § 4 stk. 1 b, sidste punktum, dog at tallet II er forhøjet til 14, hvilket er i overensstemmelse med den tilsvarende regel i forslag til lov om tilskud for private gymnasieskoler. Forhøjelsen må i øvrigt ses som en naturlig følge af den almindelige stigning i elevtallet.

Til § 3 stk. 4.

Svarer til lovens § 4 stk. 2, 1. punktum in fine, dog med tilføjelse, at nettoudgiften beregnes over en 3-årig periode. Ministeriet har imødekommet kursernes ønske om indsættelse af denne bestemmelse, specielt under hensyn til, at ministeriet ved sin administration af den nugældende lovbestemmelse har anvendt en 3-årig periode, jfr. herved ministeriets cirkulærskrivelse af 22. september 1948, afsnit II punkt 5.

Denne bestemmelse gælder efter en foreslåede

tilskudsordning kun for de ikke-selvejende institutioner, jfr. bemærkningerne til § 2 sidste punktum.

Til §§ 4 til 6.

Ministeriet har fundet det påkrævet at imødekomme kursernes ønske om adgang til statslån i samme omfang og på samme vilkår som hjemlet for en række andre under undervisningsministeriet hørende skoleformer, herunder private gymnasieskoler, jfr. lov nr. 188 af 5. juni 1959.

Forslagets statslånsbestemmelser er derfor udarbejdet i nøje overensstemmelse med de tilsvarende bestemmelser i forslaget til ny tilskudslov for private gymnasieskoler, jfr. herved sidstnævnte forslags §§ 4 til 6.

Bestemmelserne om statslån i §§ 4—6 vil være anvendelige også på kostafdelinger med boliger for inspektionshavende lærere.

Lovens § 5 udgår og optages eventuelt i en bekendtgørelse.

Til § 7 stk. 1 og stk. 2.

Bestemmelserne er nye, men svarer til de tilsvarende bestemmelser i forslaget til ny tilskudslov for de private gymnasieskoler, jfr. dette forslags § 8.

Til § 8.

Svarer indholdsmæssigt til lovens § 8 med undladelse af bemyndigelsesbestemmelsen.

Til § 9.

Svarer til lovens § 8 in fine.

Til § 10.

Svarer indholdsmæssigt til lovens § 7.